

UTWORZENIE INSTYTUTU

„Odradzające się Państwo Polskie przy wznoszeniu wielkiej maszyny gospodarstwa społecznego musi zacząć od „zmobilizowania” bogactw przyrodzonych kraju – kopalnych przede wszystkim. Musi je dokładnie poznać, zarejestrować, obliczyć zasoby. Państwowy Instytut Geologiczny będzie jego organem wykonawczym w tym względzie. Uczyni to nie inaczej, jak badając najdokładniej ziemię polską metodami wypracowanymi i przyjętymi przez ogólnowiatową wiedzę współczesną”

[Józef Morozewicz 1919 r., Czasopismo Górniczo-Hutnicze z. IV R. IV, Kraków]

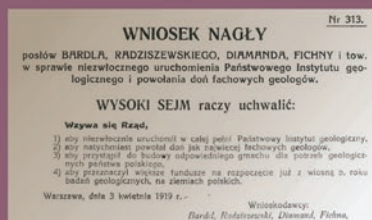

Instytut Popierania Nauki – obrady 1929 rok.

W dniu 3 kwietnia 1919 roku w Sejmie Ustawodawczym Rzeczypospolitej Polskiej został złożony poselski „WNIOSEK NAGLY [...] w sprawie niezwłocznego uruchomienia Państwowego Instytutu Geologicznego i powołania doń fachowych geologów”.

Inicjatywa posłów: Franciszka Bardła, Henryka Radziszewskiego, Hermana Diamonda i Bolesława Fichny otworzyła ścieżkę legislacyjną prowadzącą do utworzenia Instytutu.

W dniu 30 maja 1919 roku Wniosek Nagly został przyjęty uchwałą Sejmu Ustawodawczego. Uroczyste otwarcie Państwowego Instytutu Geologicznego nastąpiło 7 maja 1919 r.

Pierwsze próby utworzenia na ziemiach polskich instytucji o charakterze służby geologicznej podejmowane były jeszcze przed odzyskaniem przez Polskę niepodległości w 1918 roku. W okresie zaborów na terenie Polski działały pracownie i zakłady geologiczne, jednak nie było jednolitej organizacji badań geologicznych. W poszczególnych zaborach – austriackim, niemieckim i rosyjskim obowiązywały odmienne ustawy górnicze. Prace nad zorganizowaniem struktur geologicznych prowadzone były we wszystkich trzech zaborach przez wielu wybitnych badaczy m. in. geologów Wawrzynca Teisseyre'a, Jana Lewińskiego, Stanisława Józefa Thugurta, Władysława Szajnochę, Józefa Grzybowskiego, Czesława Kuźniara i geografów Ludomira Sawickiego.

W październiku 1917 roku prof. Karol Bohdanowicz przedstawił projekt scalenia wszystkich zakładów geologicznych działających na ziemiach polskich w jedną instytucję.

W dniu 18 maja 1918 roku na posiedzeniu Akademii Umiejętności w Krakowie prof. Józef Morozewicz w referacie „Przyroda Polski wobec zadań gospodarczych Państwa Polskiego” wskazał na konieczność powstania Polskiego Państwowego Instytutu Geologicznego.

W dniu 15 lipca 1918 roku opublikowany został projekt statutu Polskiego Państwowego Instytutu Geologicznego. W przedstawionym przez Sekcję Górniczo-Hutniczą Ministerstwa Przemysłu i Handlu schemacie organizacyjnym, Państwowy Instytut Geologiczny podlegał nadzorowi Ministerstwa nie wchodząc w jego strukturę.

Profesor Józef Morozewicz

PAŃSTWOWY
INSTYTUT
GEOLOGICZNY

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej